MARZEC - KWIECIEŃ '22

Śląskie
Przywracamy błękit

Przywracamy błękit

Projekt zintegrowany LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit".
Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego
realizowany jest przy dofinansowaniu z Programu LIFE Unii Europejskiej
oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
LIFE20 IPE/PL/000007 - LIFE-IP AQP-SILESIAN-SKY

Początki bywają trudne!

Za nami pierwsze miesiące działania projektu. Ten czas to przede wszystkim formalności. Opracowaliśmy umowy partnerskie, przedyskutowaliśmy je ze współbeneficjentami.
Ruszyły nabory na ekodoradców. Wymagało to przygotowania zakresów obowiązków, formularzy raportów technicznych i merytorycznych, wielu konsultacji i wyjaśnień. Wszyscy Partnerzy działali na zwiększonych obrotach.
Powstało nasze logo. Znak, który będzie nam towarzyszył przez kilkanaście najbliższych lat. Wraz z nim powstała „Księga znaku" opisująca sposoby używania logo, kolorystyki, czcionki.
Przeprowadziliśmy konsultacje z Partnerami dotyczące wsparcia promocyjnego i edukacyjnego. Projekt został zaprezentowany podczas Konwentu Marszałków Województw RP w Kielcach.
Kształciliśmy się na wielu poziomach, braliśmy udział w webinarach krajowych i organizowanych przez Komisję Europejską. Ale mieliśmy także pierwszą wizytę monitorującą przedstawicieli Unii Europejskiej. Ocena była celująca!
W gminach i subregionach pojawiły się pierwsze działania ekodoradców. Konsultacje dla mieszkańców, organizacja spektakli teatralnych czy warsztatów naukowych dla najmłodszych.
Pojawiliśmy się także w internecie. Powstał tymczasowy serwis internetowy, w którym znalazły się najważniejsze informacje dotyczące Projektu, podejmowanych działań, Partnerów, Programu LIFE oraz aktualności.
Dużo pracy, dużo stresu, ale też radości, że zaczyna być widać pierwsze efekty naszych działań.
To wspólna praca wszystkich Partnerów, ekodoradców i wielu osób zaangażowanych w projekt.
Działamy dalej!

Barbara Kubiak

Zastępca Dyrektora Departamentu Projektów Regionalnych

I. wizyta monitorująca

Pierwsza wizyta monitorująca przedstawicieli konsorcjum NEEMO EUIG

Konsorcjum NEEMO EUIG odpowiada za monitorowanie projektów LIFE z ramienia Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA).
Spotkanie miało na celu przedstawienie wszystkim partnerom projektu „Śląskie. Przywracamy błękit" oczekiwań oraz wymogów dotyczących rozliczania i raportowania podejmowanych działań. W spotkaniu wzięło udział 100 uczestników, w tym przedstawiciele miast, gmin, instytucji wspierających i merytorycznych.
W trakcie spotkania swoje oczekiwania oraz wymogi dotyczące raportowania przedstawili odpowiedzialni za sprawy techniczne: Stanisław Tworek i Marta Kaczyńska z NEEMO EEIG oraz finansowe: Blanka Pohorska z Ernst & Young.
Podsumowano także pierwsze dwa miesiące działania projektu. Zaprezentowano dotychczasowe działania merytoryczne i finansowe oraz przedstawiono zespół projektowy. Ważną częścią spotkania była możliwość bezpośredniego zadawania pytań przez wszystkich partnerów projektu.

Logo Projektu

Podstawowym elementem identyfikacji Projektu jest jego logo.

Wraz z logo opracowana została "Księga znaku" zawierająca zasady jego używania, opis stosowanych kolorów, czcionek i haseł.

Znak graficzny "Śląskie. Przywracamy błękit" będzie można bardzo często spotkać w całym województwie śląskim.

Projekt "Śląskie. Przywracamy błękit" na Konwencie Marszałków Województw RP

7 kwietnia 2022 roku w Kielcach odbyło się posiedzenie Konwentu Marszałków Województw Rzeczypospolitej Polskiej. W obradach uczestniczyła Beata Białowąs, członek Zarządu Województwa Śląskiego.

W czasie obrad omówiono działania w ramach Programu LIFE Unii Europejskiej na rzecz polskich samorządów.

Agnieszka Potkańska-Ćwikła, dyrektor Departamentu Projektów Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz zastępca dyrektora Barbara Kubiak zaprezentowały korzyści dla mieszkańców regionu w związku z realizacją projektu zintegrowanego „Śląskie. Przywracamy błękit" - Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego.

Przedstawiono także ofertę NFOŚiGW dla samorządów województw oraz osiągnięte i planowane korzyści dla mieszkańców Małopolski wynikające z realizacji dwóch projektów zintegrowanych LIFE.

Omówiono również korzyści dla przyrody i społeczności lokalnej z realizacji dwóch projektów LIFE w województwie świętokrzyskim.

Województwo Śląskie

Podczas Konwentu omówiono bieżące kwestie związane z rozwojem gospodarki, sytuacją społeczną, finansową, inwestycjami, a także zmieniającym się ustawodawstwem ściśle związanym z kompetencjami samorządów. W obradach wziął udział minister funduszy i polityki regionalnej Grzegorz Puda. Minister zwrócił uwagę na sytuację polityczną, jaka musi zostać uwzględniona w negocjowaniu wysokości środków finansowych, o które Polska ubiega się z UE. Dyskusja uczestników obrad w pierwszej części spotkania skupiła się na temacie finansów, czyli prowadzonych z Komisją Europejską negocjacjach dotyczących kształtu programów regionalnych dla poszczególnych województw na lata 2021-2027.

W nowej perspektywie budżetu funduszy unijnych na lata 2021-2027 Polska ma otrzymać największe środki od początku członkostwa w Unii Europejskiej – będzie to około 76 mld euro. Środki unijne w nowej perspektywie unijnej na lata 2021-2027 zostaną przeznaczone między innymi na badania, innowacje, przedsiębiorczość, infrastrukturę, klimat i ochronę środowiska, energetykę, cyfryzację, edukację i sprawy społeczne.

Negocjacje z Komisją Europejską kształtu tzw. Umowy Partnerstwa rozpoczęły się w styczniu bieżącego roku, a prowadzone spotkania pozwolą na omówienie zakresu wsparcia w poszczególnych celach polityki z uwzględnieniem wszystkich części umowy i zagadnień, które ich dotyczą. W trakcie konwentu o najważniejszych kwestiach wynikających z prowadzonych negocjacji rozmawiały z przedstawicielami samorządów województw uczestniczące zdalnie w obradach przedstawicielki UE: Emma Toledano Laredo, dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej oraz Manuela Geleng, dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego.

Emma Toledano Laredo zwróciła uwagę także na inne niezmiernie istotne kwestie, m.in. na kryzys energetyczny i potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa dostaw ropy oraz gazu ziemnego dla odbiorców europejskich, sytuację klimatyczną w Europie, groźbę suszy, kryzys żywnościowy, ale też na plany rozwoju transportu, rozwój obszarów miejskich, inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia i edukacji.

Wizję procesu negocjacji regionalnych omówiła Manuela Geleng, dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego. Wśród wyzwań społecznych czekających polskie regiony dyrektor Geleng wymieniła m.in. kwestię pomocy uchodźcom z Ukrainy i stworzenie przeznaczonych dla nich lokalnych programów integracyjnych, otwartego spojrzenia na możliwość włączenia uchodźców w zmieniającą się sytuację polskiego rynku zatrudnienia.

Obrady zakończyło zwiedzanie Zamku Królewskiego w Chęcinach oraz wizyta w Europejskim Centrum Edukacji Geologicznej Uniwersytetu Warszawskiego w Chęcinach.

Tymczasowy serwis internetowy Projektu

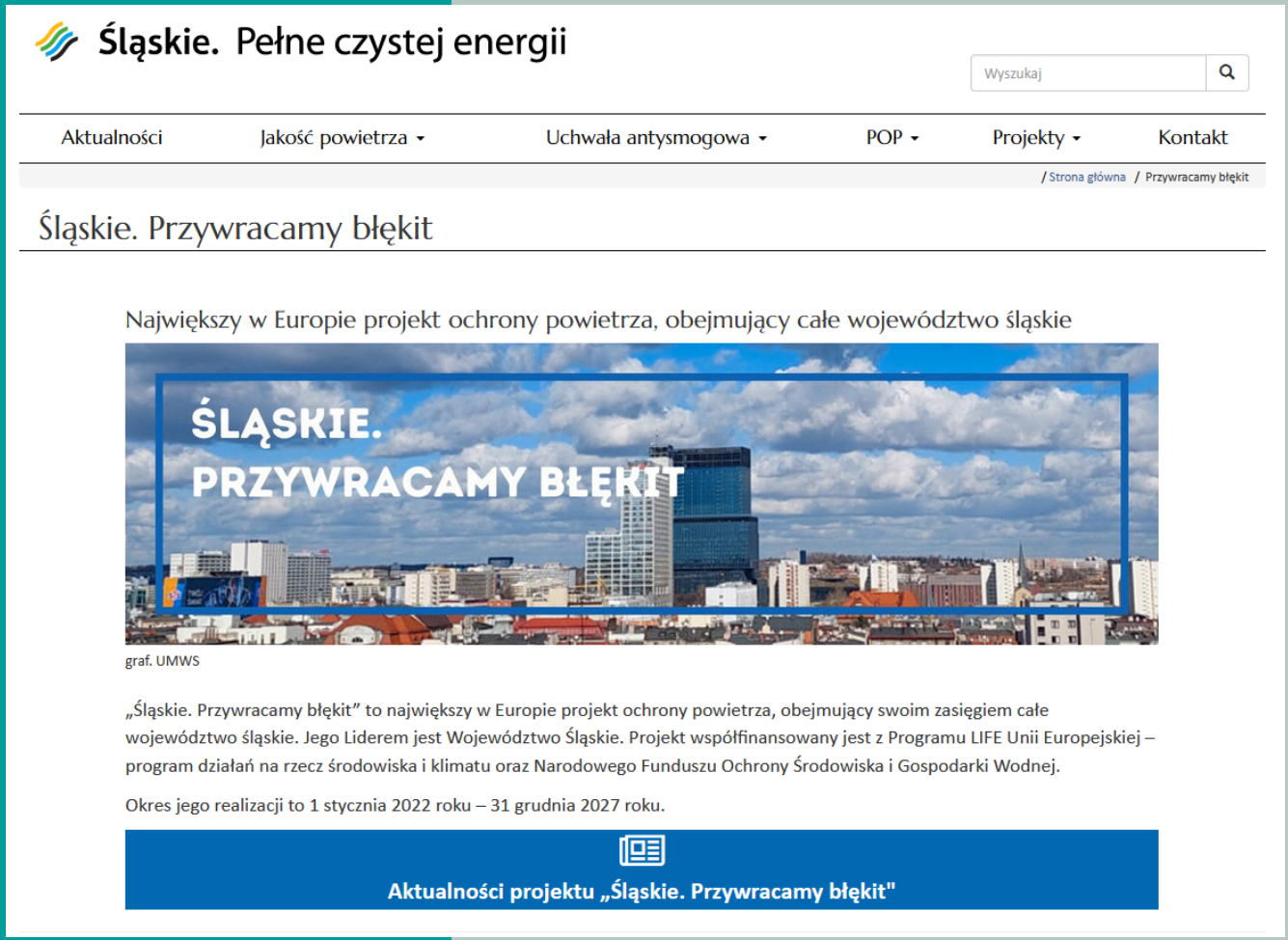

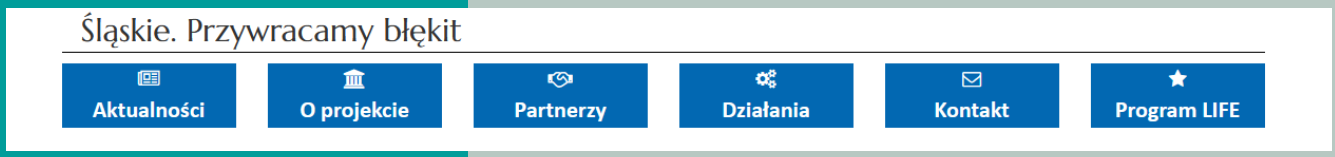

Uruchomiony został tymczasowy serwis internetowy Projektu.

Znajdują się w nim najważniejsze informacje dotyczące Projektu, podejmowanych działań, Partnerów, Programu LIFE oraz aktualności.

powietrze.slaskie.pl

Konsultacje założeń regionalnej kampanii edukacyjno-informacyjnej

w dniach 21 - 25 marca 2022 roku przeprowadzona została ankieta wśród ekodoradców, koordynatorów i Partnerów mająca na celu konsultacje w sprawie kampanii edukacyjno-informacyjnej w województwie śląskim.
Ankietę wypełniło 61 Partnerów (na łączną liczbę 85), którzy odpowiadali na 7 pytań statystycznych, wyboru i otwartych.
Ankietowani oceniali także przydatność i wagę 27 narzędzi marketingowych z punktu widzenia realizacji projektu.
Zgłoszono 184 obszary tematyczne, które warto - zdaniem ankietowanych - poruszyć w kampanii.
Wskazano też 164 wydarzenia organizowane na terenie gmin i miast, które mogą być wykorzystane do prezentacji projektu, spotkań z mieszkańcami, organizacji punktów informacyjnych i doradczych.
Wyniki ankiety posłużyły do opracowania założeń kampanii edukacyjno-informacyjnej na lata 2022 - 2024.

Raciborskie dzieci w Krainie OZ

Jolanta Bujalska, ekodoradca z Urzędu Miasta Raciborza, nie tylko służy mieszkańcom informacją i pomocą w zakresie możliwości finansowania ekoinwestycji związanych z OZE, termomodernizacją budynku i modernizacją kotłowni, ale również inicjuje działania mające na celu edukację ekologiczną najmłodszych mieszkańców Raciborza. W myśl przysłowia „czym skorupka za młodu nasiąknie…" w Raciborskim Centrum Kultury dla wszystkich raciborskich 6-latków oraz uczniów klas 1-3 zorganizowany został spektakl o tematyce ekologicznej.

Spektakl dla dzieci dotyczący ochrony powietrza

Z pomocą Krakowskiego Biura Promocji Kultury w przyjaznej dla dzieci formie zabawnego przedstawienia zatytułowanego „W zielonej krainie Oz" przekazano treści edukacyjne dotyczące m.in. ochrony powietrza i niskiej emisji, mówiąc o tym czym ona jest i jak ją ograniczać.

Przedstawienie miało charakter interaktywny, dzieci brały w nim czynny udział, odpowiadały na przygotowane pytania i rozwiązywały łamigłówki pomagając głównym bohaterom, a jednocześnie przyswajając wiele cennych informacji związanych z ochroną środowiska.

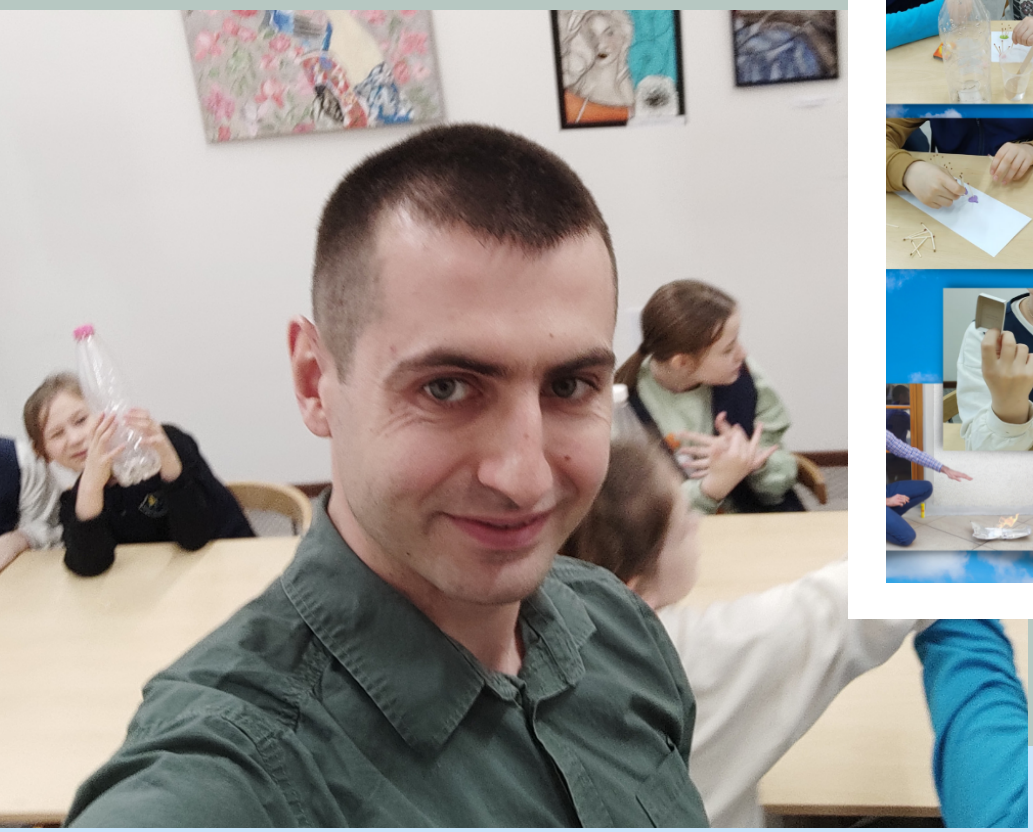

Warsztaty naukowe dotyczące ochrony powietrza dla uczniów szkoły podstawowej

Jednym z zadań projektu „Śląskie. Przywracamy błękit" jest edukacja dorosłych i dzieci z województwa śląskiego. Ekodoradcy działający w gminach, organizują spotkania, konkursy, zabawy, pikniki, na których przedstawiają problematykę jakości powietrza mieszkańcom.

Najwdzięczniejszą grupą są zawsze dzieci. Cezary Olchawa, Ekodoradca z Urzędu Miejskiego w Bytomiu, zorganizował, przy współpracy z Młodzieżowym Domem Kultury nr 1, warsztaty naukowe dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 4.

Zgodnie z koncepcją nauki przez zabawę uczniowie samodzielnie zrealizowali szereg eksperymentów naukowych. Celem spotkania było zapoznanie uczestników z przyczynami i skutkami powstawania smogu, przedstawienie możliwości poprawy jakości powietrza poprzez działania indywidualne i zbiorowe, omówienie dostępnych programów i działań ograniczających niską emisję na terenie Gminy Bytom.

W czasie warsztatu uczestnicy m.in zobaczyli, jak spalają się węglowodory i jakie niesie to konsekwencje dla środowiska, wyprodukowali własne „chmurki" smogu w butelkach i dowiedzieli się, w jaki sposób można przeciwdziałać zanieczyszczeniom powietrza.

Bezpłatny webinar

"Niska emisja - zagrożenia i wyzwania"

Czy zawsze „niska" oznacza „nieszkodliwa"? Co to jest niska emisja? Bać się czy raczej cieszyć?

Niska emisja jest to emisja pyłów i szkodliwych gazów na niskiej wysokości (do 40m), pochodzących głównie z domowych pieców i lokalnych kotłowni, w których spalanie węgla lub innych paliw stałych odbywa się w nieefektywny sposób, a ponadto jako „paliwo" wykorzystywane są odpady. Jest szczególnie uciążliwa w sezonie grzewczym.

Zjawisko niskiej emisji związane jest również z transportem i występuje, w miejscach gdzie na niewielkim obszarze jest duży ruch pojazdów (problem ten dotyczy szczególnie miejskiego ruchu ulicznego).

Niska emisja jest przyczyną pojawienia się w powietrzu wielu szkodliwych substancji np. pyłu zawieszonego, dwutlenku siarki, tlenków azotu, metali ciężkich, czy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Substancje te powodują różne schorzenia układów krążenia i oddechowego oraz alergie. Podwyższają również ryzyko zachorowań na nowotwory. Na obszarze dotkniętym problemem niskiej emisji występuje zatrucie gleby, skażenie roślin, korozja elementów metalowych i budowlanych.
26 kwietnia temat niskiej emisji i związanych z tym wyzwań poruszony został na webinarium online, organizowanym przez Politechnikę Częstochowską i Częstochowski Alarm Smogowy.

W trakcie webinaru Dominika Bukalak-Gaik, ekodoradca Subregionu Północnego Województwa Śląskiego w projekcie „Śląskie. Przywracamy błękit", opowiedziała kim jest ekodoradca i jaka jest jego rola.

W programie pojawiły się także inne tematy:

- Program „Czyste Powietrze" – dla kogo?, na co? oraz ile do pozyskania? – Maciej Buchliński, Urząd Miasta we Wręczycy Wielkiej
- Stan powietrza w regionie – co się zmieniło w ciągu ostatnich pięciu lat. – Hubert Pietrzak, Częstochowski Alarm Smogowy
- Czy odnawialne źródła energii to jedyna i najprostsza droga do ograniczenia niskiej emisji? – dr hab. inż. Rafał Kobyłecki, Politechnika Częstochowska
- Odnawialne źródła energii – nowy kierunek studiów. – dr hab. inż. Jurand Bień, Politechnika Częstochowska

Szkolenie z zakresu komunikacji w Programie LIFE

Na zaproszenie Mai Mikosińskiej, Kierownika Sektora Przyroda i Bioróżnorodność w CINEA, 9 marca 2022 roku odbył się #commsworkout dla projektów zintegrowanych LIFE pt. "Ucz się od najlepszych, aby być najlepszym!"

Na spotkaniu projekt "Śląskie. Przywracamy błękit" reprezentował specjalista ds. promocji i komunikacji.

Od czasu uruchomienia w 2014 r. projektów zintegrowanych LIFE w 25 państwach członkowskich sfinansowano 70 takich działań o łącznej wartości ponad 700 milionów euro ze środków Programu LIFE oraz 20 miliardów euro w ramach finansowania uzupełniającego z innych funduszy unijnych i krajowych, a także z sektora prywatnego.

Głównym celem warsztatów komunikacyjnych było zapewnienie praktycznego wsparcia poprzez przedstawienie i omówienie przykładów najlepszych praktyk z grupy podobnych projektów zintegrowanych.

Odbyła się również specjalna sesja dotycząca aktualnego standardu Dyrekcji Generalnej ds. Komunikacji Komisji Europejskiej do oceny działań komunikacyjnych.

Spektakle ekologiczne w Lublińcu

W Miejskim Domu Kultury w Lublińcu w ramach projektu zintegrowanego LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit. Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego", wystawiono dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat dwa spektakle ekologiczne pod nazwą „W zielonej krainie OZ" w wykonaniu Krakowskiego Biura Promocji Kultury.

W przedstawieniach uczestniczyły dzieci z klasy 1-3 szkół podstawowych w Lublińcu oraz starszaki z przedszkoli. Pełen humoru spektakl, nawiązujący do książki Lymana Franka Bauma „Czarnoksiężnik z krainy Oz", w barwny i zrozumiały dla dzieci sposób opowiada o zagadnieniach związanych ze smogiem, niską emisją, zmianami klimatycznymi, segregacją odpadów i degradacją środowiska naturalnego.

W przedstawieniu ogromna wichura przenosi Dorotkę do tajemniczej krainy Oz, rządzonej przez potężnego czarnoksiężnika, który zabrał całą zieleń i świeże powietrze z Ziemi. Dorotka wraz z lwicą Leokadią wyruszają do zamku czarnoksiężnika, aby ziemia znowu stała się zieloną krainą oraz zapanował na niej porządek.

Spektakl miał charakter interaktywny - dzieci brały czynny udział w przedstawieniu, pomagając bohaterom w wypełnieniu zadania oraz odpowiadając na przygotowane pytania i łamigłówki. Wspaniałe kostiumy, bogata scenografia, fantastyczna muzyka i gra aktorska sprawiły, że zarówno spektakl, jak i tematy w nim przedstawione pozostaną na długo w pamięci dzieci i przyczynią się do ich proekologicznych zachowań.

Profil na Facebooku

22 kwietnia wystartował profil Projektu na Facebooku. Prezentowane w nim są aktualności projektowe, działania podejmowane przez ekodoradców, Partnerów merytorycznych, Subregiony Województwa Śląskiego i Związek Międzygminny ds. Ekologii.
Publikowane są też informacje merytoryczne dotyczące tematyki ochrony powietrza, uchwały antysmogowej, Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego oraz źródeł finansowania.
Posty zawierają też treści dotyczące zdrowotnych i ekonomicznych korzyści z walki o dobrą jakość powietrza. Pojawiają się też treści lżejsze: ciekawostki, żarty, konkursy, zabawy.
Założeniem działań w mediach społecznościowych jest stworzenie aktywnej grupy wspierającej działania na rzecz czystego powietrza w województwie śląskim.

Filmy o projekcie

W celach promocyjnych zrealizowane zostały dwa krótkie filmy w formie intro.
Jeden pt. "Zamieszkajmy pod błękitnym niebem" ma zachęcać do zainteresowania się tematyką Projektu i włączenia się w jego działania.
Drugi prezentuje nazwę projektu we wszystkich językach Unii Europejskiej.

Robocze spotkania uczestników projektu

Tak duży projekt wymaga zaangażowania wielu osób z całego województwa. Jednocześnie budzi wiele pytań i potrzebnych dyskusji, aby optymalnie zrealizować cele.

W każdy czwartek odbywają się spotkania online Beneficjenta Koordynującego z Subregionami Województwa Śląskiego.

Celem spotkań jest rozwianie wątpliwości proceduralnych, formalnych i merytorycznych oraz wymiana doświadczeń.

O projekcie w mediach

Projekt wciąż budzi duże zainteresowanie mediów.

W marcu i kwietniu ukazało się **18** artykułów prasowych poświęconych projektowi w mediach społecznościowych.

Lista informacji mediowych uzupełniana jest na bieżąco na stronie **przywracamyblekit.slaskie.pl**

Samokształcenie ekodoradców

Ekodoradcy cały czas podnoszą swoje kwalifikacje. Spośród wielu szkoleń i warsztatów brali też udział w webinarach:

- Mój prąd - nowy nabór
- Pompy ciepła
- Znaczenie wentylacji w termo-modernizacji budynków
- Pompy ciepła w termomodernizowanych budynkach jednorodzinnych
- Fotowoltaika - rodzaje dofinansowań i rozliczeń
- Fotowoltaika - co nowego w przepisach i rozwiązaniach? Czy fotowoltaika nadal się opłaca?
- Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu w gminach
- LIFE dla samorządów
- CEEB i ulga termomodernizacyjna
- Zielone obligacje jako instrument finansowania transformacji klimatycznej w samorządach
- Narada obywatelska o kosztach energii, czyli jak wspólnie i oddolnie kształtować polityki publiczne dotyczące ubóstwa energetycznego

Śląskie
Przywracamy błękit

30 Life
1992 - 2022

Wsparcie promocyjno-informacyjne:
Wojciech Łukowski
tel.: 32 774 05 49
e-mail: wojciech.lukowski@slaskie.pl

powietrze.slaskie.pl